

DOMNULE PREȘEDINTE,

Subsemnata Renate Weber, cu domiciliul în str. Theodor Speranția nr. 123, ap. 33, sector 3, CNP 2550803400328, e-mail: renette.weber@gmail.com, în calitate de reclamantă,
în contradictoriu cu:

- Camera Deputaților, reprezentată legal prin Secretarul General al Camerei Deputaților, domnul George Ionuț DUMITRICĂ, cu sediul în Palatul Parlamentului, Strada Izvor, nr. 2-4, sector 5, București și

- Senatul României, reprezentată legal prin Secretarul General al Senatului, domnul Ciprian BUCUR, cu sediul în Calea 13 Septembrie nr. 1-3, sector 5, București, în calitate de pârâți,
în temeiul art.1 alin.(1) coroborat cu art.10, art.11 și art.15 din Legea nr. 554/2004 a contenciosului administrativ, cu modificările și completările ulterioare, formulăm prezenta:

CERERE DE CHEMARE ÎN JUDECATĂ

pentru ca prin hotărârea ce o veți pronunța să:

- admiteți acțiunea astfel cum a fost formulată și să dispuneți anularea integrală a Hotărârii Parlamentului nr. 36 din 16 iunie 2021 pentru revocarea doamnei Renate Weber din funcția de Avocat al Poporului, publicată în Monitorul oficial al României nr. 602 din 16 iunie 2021, și pe cale de consecință, să constatați ca fiind nelegală revocarea acesteia, iar până la soluționarea pe fond a cererii de chemare în judecată,

- să dispuneți suspendarea efectelor actului administrativ atacat până la soluționarea definitivă a cauzei, în temeiul art. 15 din Legea nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, pentru următoarele:

MOTIVE

În fapt,

I. Referitor la suspendarea actului administrativ până la soluționarea definitivă a prezentei acțiuni, precizăm următoarele aspecte:

Potrivit art.15 alin.(1) din Legea nr.554/2004 a contenciosului administrativ, „suspendarea executării actului administrativ unilateral poate fi solicitată de reclamant, pentru motivele prevăzute la art. 14, și prin cererea adresată instanței competente pentru anularea, în tot sau în parte, a actului atacat. În acest caz, instanța poate dispune suspendarea actului administrativ atacat, până la soluționarea definitivă și irevocabilă a cauzei”.

După cum se poate constata, pentru suspendarea executării actului administrativ, prevederile legale invocate impun îndeplinirea a două condiții: cazuri bine justificate și prevenirea unei pagube iminente, repere care se justifică prin nevoia asigurării unui just echilibru între interesul particular și cel general.

Precizăm că dreptul de a solicita suspendarea actelor administrative contestate, care fac obiectul prezentului dosar, constituie o garanție procesuală pusă de legiuitor la îndemâna părții interesate pentru evitarea efectelor negative pe care punerea în executare a actelor administrative a căror anulare s-a solicitat, le-ar putea avea asupra acesteia.

Este adevărat că suspendarea prin hotărâre judecătorească a executării actelor administrative, reglementată prin art. 15 alin. (1) din Legea nr. 554/2004, reprezintă o excepție de la principiul executării din oficiu a actelor administrative, însă, în speță, apreciem că admiterea cererii formulate în acest sens este pe deplin justificată, după cum vom arăta în continuare:

i) sub aspectul primei condiții prevăzută de lege, cea a **cazului bine justificat** - art. 2 alin. (1) lit. t) din Legea nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, potrivit căruia *cazuri bine justificate reprezintă împrejurările legate de starea de fapt și de drept, care sunt de natură să creeze o îndoială serioasă în privința legalității actului administrativ*, - apreciez că suspendarea se impune cu necesitate, dat fiind, în opinia mea, caracterul nelegal al actului administrativ contestat, în care, pentru măsurile dispuse există fundamentări necorespunzătoare, în sensul că răspunderea juridică a Avocatului Poporului, ca orice altă formă de răspundere juridică, nu poate interveni decât în ipoteza dovedirii existenței unei fapte de încălcare a Constituției și legilor țării. Prin urmare, în lipsa încălcării unei norme de drept prevăzute de lege nu poate exista un temei juridic pentru aplicarea unei sancțiuni juridice, revocarea din funcție.

Totodată, apreciez că, în scopul împiedicării existenței și perpetuării consecințelor negative ale executării actului administrativ nelegal contestat, se justifică suspendarea efectelor acestuia, până la clarificarea aspectelor referitoare la legalitatea lui, având în vedere faptul că hotărârea adoptată în Plenul Camerelor reunite ale Parlamentului privind revocarea Avocatului Poporului afectează grav funcționarea instituției Avocatul Poporului, fiind afectate implicit și drepturile și libertățile cetățenilor, prin blocarea desfășurării activității acesteia potrivit Constituției, fapt urmărit, în mod concret, prin revocarea Avocatului Poporului.

De asemenea, pentru constatarea îndeplinirii condiției cazului bine justificat, instanța nu trebuie să procedeze la analizarea criticilor de nelegalitate pe care se întemeiază însăși cererea de anulare a actului administrativ, ci trebuie să-și limiteze verificarea doar la acele împrejurări vădite de fapt și/sau de drept care au capacitatea să producă o îndoială serioasă asupra prezumției de legalitate de care se bucură un act administrativ. În acest sens, poate constitui un caz temeinic justificat: emiterea unui act administrativ de către un organ incompetent sau cu depășirea competenței, actul administrativ emis în temeiul unor dispoziții legale declarate neconstituționale, nemotivarea actului administrativ, modificarea importantă a actului administrativ în calea recursului administrativ.

Mai mult, apreciez că actul administrativ criticat este nelegal întrucât prin acesta s-a adopta măsura revocării Avocatului Poporului cu încălcarea flagrantă a prevederilor art. 58 – art. 60 din Constituție și, respectiv a art. 9 alin. (2) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, fapt care încalcă principiul loialității între puterile statului și Constituție.

În plus, măsurile adoptate sunt vădit disproportionale față de motivele indicate pentru revocarea Avocatului Poporului, mai cu seamă că acestea nu sunt nici prevăzute de lege sau de Constituție, ci stabilite aleatoriu de către pârâți.

ii) în ceea ce privește a doua condiție impusă de legiuitor pentru suspendarea executării actului administrativ, și anume **prevenirea unei pagube iminente**, apreciez că și aceasta este îndeplinită.

Astfel, nemulțumirea declarată în cadrul prezentei acțiuni se încadrează în sintagma *pagubă iminentă*, în accepțiunea dispozițiilor art. 2 alin. (1) lit. ș) din Legea nr. 554/2004 (*pagubă iminentă - prejudiciul material viitor și previzibil sau, după caz, perturbarea previzibilă gravă a funcționării unei autorități publice sau a unui serviciu public*).

Paguba iminentă se reflectă în afectarea gravă în funcționarea instituției Avocatul Poporului și blocarea desfășurării activității acesteia potrivit Constituției, fapt care creează și un blocaj instituțional, întrucât în acest caz, instituția, până la desemnarea unui nou Avocat al Poporului, nu mai poate asigura apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice, cu atât mai mult cu cât România se află în stare de alertă și într-o situație sensibilă, având în vedere pandemia

provocată de Covid-19.

Prin Hotărârea Parlamentului nr. 36 din 16 iunie 2021, Parlamentul a revocat Avocatul Poporului în funcție, fără a desemna, concomitent, o persoană care să exercite temporar atribuțiile funcției de Avocat al Poporului. În aceste condiții, este incontestabilă paguba iminentă constând în imposibilitatea funcționării instituției Avocatului Poporului, instituție indispensabilă în cadrul democrației constituționale, cu un rol determinant în protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanelor fizice. Astfel, actul juridic atacat încalcă și afectează drepturile și libertățile fundamentale garantate de Legea fundamentală pentru cetățeni, iar adoptarea hotărârii criticate a fost realizată cu încălcarea prevederilor constituționale.

În acest sens, principiul legalității actelor administrative presupune atât ca autoritățile administrative să nu încalce legea, cât și ca toate deciziile lor să se întemeieze pe lege. El impune, în egală măsură, ca respectarea acestor exigențe de către autorități să fie în mod efectiv asigurată. Prin urmare, în procesul executării actelor administrative trebuie asigurat un anumit echilibru, precum și anumite garanții de echitate, întrucât acțiunile autorităților publice nu pot fi discreționare, iar legea trebuie să furnizeze individului o protecție adecvată împotriva arbitrariului. Tocmai de aceea, suspendarea executării actelor administrative trebuie considerată ca fiind, în realitate, un eficient instrument procedural aflat la îndemâna autorității emitente sau a instanței de judecată, pentru a asigura respectarea principiului legalității, fiind echitabil ca, atâta timp cât autoritatea publică sau judecătorul se află în proces de evaluare, acestea să nu-și producă efectele asupra celor vizați.

Față de cele prezentate, având în vedere că se ridică îndoieli privind temeinicia și legalitatea actului administrativ contestat, suspendarea executării se impune în vederea prevenirii unui prejudiciu în sensul indicat mai sus.

iii) În ceea ce privește prevederile art. 7 din Legea nr. 554/2004, fac precizarea că actul administrativ atacat a intrat în circuitul civil și a produs efecte juridice, iar potrivit art. 7 alin. (5) din același act normativ, nu este obligatorie plângerea prealabilă, o eventuală acțiune în anulare sau suspendare a executării actului administrativ atacat, putând fi promovată direct în fața instanței de contencios administrativ.

Pe cale de consecință, solicit suspendarea actului administrativ atacat până la soluționarea definitivă a prezentului dosar.

II. Considerații cu privire la situația de fapt

Statutul Avocatului Poporului este consacrat la nivel constituțional, fiind reglementat în capitolul IV - Avocatul Poporului, cuprins în titlul II Drepturile, libertățile și îndatoririle fundamentale. Introdus în sistemul juridic român prin Constituția din 1991, Avocatul Poporului este reglementat în prezent de dispozițiile art. 58 - art. 60 din Constituție, care stabilesc numirea și rolul, exercitarea atribuțiilor și raportul în fața Parlamentului. Textele constituționale menționate se referă, deopotrivă, la Avocatul Poporului și adjunctii acestuia.

De asemenea, textele constituționale utilizează două exprimări - instituția Avocatul Poporului (referindu-se la autoritatea publică) și Avocat Poporului (referindu-se la conducătorul instituției). Legiuitorul constituant a reglementat instituția Avocatul Poporului distinct și în afara celor trei puteri - legislativă, executivă și judecătorească, cu menirea de a sprijini realizarea echilibrului puterilor în stat, în beneficiul persoanelor fizice, al drepturilor acestora pe care Avocatul Poporului este chemat să le apere. Avocatul Poporului este o instituție de rang constituțional, fiind reglementată în cap. IV al titlului II din Legea fundamentală, astfel că hotărârea criticată poate fi verificată și prin prisma prevederilor cuprinse în Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată. Astfel, hotărârile plenului Camerei Deputaților, plenului Senatului și plenului celor două Camere reunite ale Parlamentului care vizează organizarea și funcționarea autorităților și instituțiilor de

CLUJUST.ro CLUJUST.ro CLUJUST.ro

rang constituțional pot fi supuse controlului de contencios administrativ chiar dacă actul normativ pretins încălcat are valoare infraconstituțională.

În acest sens, Comisia juridică, de disciplină și imunități a Camerei Deputaților, prin adresa nr. 4C-B/523/16.06.2021 și Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări a Senatului, prin adresa nr. XIX/101/16.05.2021, au înaintat Birourilor permanente reunite ale Camerei Deputaților și Senatului, **Raportul comun privind revocarea doamnei Renate Weber din funcția de Avocat al Poporului.**

În urma dezbaterii cererii de revocare, membrii Comisiilor juridice au constatat că sunt îndeplinite condițiile legii pentru a supune plenului Parlamentului revocarea din funcție a doamnei Renate Weber, Avocat al Poporului și în ședința comună din 16 iunie 2021, aceștia au hotărât, cu majoritate de voturi ale deputaților și senatorilor prezenți, în conformitate cu prevederile art. 9 alin. (1) și alin. (2) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, să adopte raportul comun pentru revocarea din funcție a doamnei Renate Weber, Avocat al Poporului, și să supună spre dezbatere și adoptare camerelor reunite ale Parlamentului acest raport împreună cu proiectul de hotărâre aferent. (a se vedea pagina 16 din Raportul comun anexat prezentei).

Raportul comun privind revocarea doamnei Renate Weber din funcția de Avocat al Poporului și proiectul de hotărâre aferent au fost prezentate în ședința comună a Plenului Camerei Deputaților și Senatului din 16 iunie 2021, fiind adoptate cu majoritate de voturi.

III. Considerentele care stau la baza cererii de chemare în judecată formulată

Potrivit art.1 alin.(1) din Legea nr. 554/2004 a contenciosului administrativ, modificată și completată: „Orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său ori într-un interes legitim, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanței de contencios administrativ competente, pentru anularea actului, recunoașterea dreptului pretins sau a interesului legitim și repararea pagubei ce i-a fost cauzată. Interesul legitim poate fi atât privat, cât și public”.

Textul art. 2 alin. (2) lit. c) din Legea nr. 554/2004 definește actul administrativ ca fiind „**actul unilateral cu caracter individual sau normativ emis de o autoritate publică, în regim de putere publică, în vederea organizării executării legii sau a executării în concret a legii, care dă naștere, modifică sau stinge raporturi juridice**”.

Din definiția actului administrativ, astfel cum a fost reglementată de legiuitor, rezultă și regimul său juridic, respectiv condițiile sale de validitate (valabilitate) subsumate principiului legalității, condiții care se subordonează în esență obligației ca aceste acte să fie emise cu respectarea dispozițiilor legale în vigoare.

Cu privire la actele administrative, având în vedere definiția acestora reglementată de art. 2 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 554/2004, Curtea Constituțională a constatat că aceasta valorifică un criteriu material în determinarea actelor administrative, astfel încât **natura emitentului actului nu este una decisivă în calificarea dată actului.** Astfel, este de observat că nu numai autoritățile publice care fac parte din puterea executivă emit acte administrative, ceea ce înseamnă că și Parlamentul poate emite astfel de acte, atunci când nu acționează în sfera legiferării, caz în care actele pot avea caracterul unor acte administrative individuale. Actele administrative sunt emise în scopul bunei administrări a executării cadrului normativ primar, care reclamă stabilirea de măsuri și reguli subsecvente, care să asigure corecta aplicare a acestuia. Astfel, spre exemplu, hotărârile Guvernului se adoptă întotdeauna în baza legii, *secundum legem*, și asigură aplicarea sau aducerea la îndeplinire a legilor [Decizia nr. 63 din 8 februarie 2017, paragraful 89], în cauza de față, hotărârea de revocare a Avocatului Poporului se **constituie în acte administrative unilaterale cu caracter individual, emise în vederea organizării executării legii, iar nu a adoptării legii.** Aceste acte, prin esența lor, nu pot reglementa în mod primar relațiile sociale, ci sunt acte de executare a legii, emise în limitele competenței autorității publice.

Or, actul administrativ are menirea de a organiza executarea sau de a executa legea, și nu de a se substitui legii, de a crea sau de a controcara legea.

Autoritățile publice au obligația constituțională de cooperare și colaborare interinstituțională loială, adică cu bună-credință, în spiritul respectării literei și spiritului legii și în sensul atingerii scopului protejat de lege, și nu în sensul contrar, al împiedicării reciproce sau al blocării activității unei instituții ale statului, Constituția și legile oferind suficiente instrumente prin care acestea își pot îndeplini această obligație (a se vedea Decizia nr. 875 din 19 decembrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1093 din 21 decembrie 2018, paragrafele 96 și 97). Or, modul de poziționare a Parlamentului față de normele Constituției denotă o nesocotire a obligației de respectare a Constituției și a normelor legale derivate, ceea ce este contrar obligației de loialitate constituțională rezultate din art. 1 alin. (5) din Constituție.

În opinia noastră, Hotărârea Parlamentului nr. 36/2021, din perspectiva argumentelor mai sus indicate, a fost adoptată cu încălcarea prevederilor Legii fundamentale și a art. 9 alin. (2) din Legea nr. 36/1997, republicată, motiv pentru care am formulat prezenta cerere.

Astfel, instanța de judecată este chemată să verifice aspectele de legalitate ale procedurii de adoptare a hotărârii indicate, iar nu aspectele legate de oportunitatea măsurii adoptate de Parlament.

b) *Încălcarea principiului statului de drept și a dreptului la apărare prin aceea că persoanei revocate îi este îngăduit dreptul la apărare, fiind în imposibilitate de a se apăra față de acuzațiile reținute în preambulului Hotărârii Parlamentului nr. 36/2021;*

În Hotărârea din 5 mai 2020 în Cauza Kovesi împotriva României, publicată în Monitorul oficial al României nr. 112 din 2 februarie 2021, Partea I, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reiterat faptul că, în materie civilă, se poate concepe cu greu existența statului de drept fără posibilitatea de a avea acces la instanțe.

Cu titlu de principiu, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a amintit faptul că refuzul de a numi o persoană într-un post de funcționar public nu poate constitui, în sine, baza unei plângeri formulate în temeiul Convenției. Totuși, acest lucru nu înseamnă că o persoană care a fost numită într-un post de funcționar public nu se poate plânge de o concediere, dacă această concediere încalcă unul dintre drepturile sale prevăzute de Convenție (a se vedea *Wille*, pct. 41, și *Kayasu*, pct. 79, ambele citate anterior).

Principiul potrivit căruia o acțiune civilă trebuie să poată fi introdusă în fața unui judecător se numără printre principiile fundamentale de drept universal "recunoscute"; același lucru este valabil și în ceea ce privește principiul de drept internațional care interzice denegarea de justiție. Art. 6 § 1 trebuie să fie interpretat în lumina acestor principii (a se vedea *Golder împotriva Regatului Unit*, 21 februarie 1975, pct. 34 și 35, seria A nr. 18). Art. 6 § 1 garantează că orice persoană are dreptul de a formula pretenția sa cu privire la drepturi civile sau obligații în fața unei instanțe. Astfel, acesta ia forma "dreptului la o instanță", dreptul de acces - adică dreptul de a institui o procedură în materie civilă în fața instanțelor - constituind doar un aspect al acestui drept (ibid., pct. 36).

Cu toate acestea, dreptul de acces la instanță nu este absolut și poate fi supus unor limitări atât timp, cât ele nu restrâng și nici nu reduc accesul liber al unui individ într-o asemenea măsură sau până în punctul în care să fie afectată însăși esența acestui drept. În plus, o astfel de limitare nu este compatibilă cu art. 6 § 1 dacă nu urmărește un scop legitim și dacă nu există un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit (a se vedea *Baka*, citată anterior, pct. 120, și cauzele citate acolo).

Observând definiția legală menționată, deducem că actul administrativ trebuie să fie emis (i) în conformitate cu dispozițiile constituționale, cu legile adoptate de Parlament și cu toate actele normative având forță juridică superioară lui, (ii) de autoritatea competentă și în limitele competenței sale, (iii) în forma și cu procedura prevăzută de lege. Fiind o sumă a tuturor condițiilor de validitate a actului administrativ, legalitatea acestuia implică și oportunitatea sa derivând din capacitatea pe care o are organul care emite respectivul act administrativ de a alege, dintre mai multe soluții posibile și egale în aceeași măsură, pe cea care corespunde cel mai bine interesului public care trebuie satisfăcut.

În dreptul administrativ, norma permisivă exprimă puterea discreționară dată autorității de a acționa sau nu, libertatea de apreciere de a acționa într-un sens sau altul, ceea ce nu echivalează însă cu faptul că această putere poate fi utilizată abuziv, fără justificări legale ale opțiunii sale. A accepta contrariul ar însemna acceptarea excesului de putere fără niciun control al activității administrației, ceea ce este nepermis într-un stat de drept.

Cu alte cuvinte, deși administrația, în speță organele sale deliberative și executive, are o anumită libertate de apreciere, totuși și acest drept de apreciere se manifestă în interiorul limitelor stabilite de lege, iar instanțele de contencios administrativ au competența de a aprecia în ce măsură administrația, prin actele supuse cenzurii jurisdicționale, a stabilit corect un raport de proporționalitate între măsurile concret stabilite și scopul legii; în cazul în care constată o disproporție între cele două, instanța urmează a anula actul administrativ și a dispune luarea măsurilor pe care le implică anularea actului.

Condițiile exercitării puterii discreționare a autorității publice au fost definite în Recomandarea R (80) 2 a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei. Aceasta prevede ca principiu al exercitării puterii discreționare: "O autoritate administrativă, în exercitarea puterii discreționare [...] 4. Menține un echilibru rezonabil între orice efect advers pe care decizia l-ar putea avea asupra drepturilor, libertăților sau intereselor persoanelor și scopul pentru care este emis."

Avocatul Poporului este o instituție de rang constituțional, fiind reglementată în cap. IV al titlului II din Legea fundamentală, astfel că hotărârea criticată trebuie verificată și prin prisma prevederilor cuprinse în Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatului Poporului, republicată.

Hotărârea Parlamentului nr. 36/2021 pentru revocarea Avocatului Poporului este nelegală pentru următoarele argumente:

a) *Încălcarea procedurii de adoptare prevăzută de art. 9 alin. (2) din Legea nr. 35/1997, republicată,*

Din examinarea Hotărârii Parlamentului nr. 36/2021 și a Raportului comun privind revocarea doamnei Renate Weber din funcția de Avocat al Poporului, observăm că acestea sunt întemeiate exclusiv pe prevederile art. 9 alin. (1) și (2) din Legea nr. 35/1997, republicată, care au următorul conținut: "(1) Mandatul Avocatului Poporului încetează înainte de termen în caz de demisie, revocare din funcție, incompatibilitate cu alte funcții publice sau private, imposibilitate de a-și îndeplini atribuțiile mai mult de 90 de zile, constatăată prin examen medical de specialitate, ori în caz de deces. (2) Revocarea din funcție a Avocatului Poporului, ca urmare a încălcării Constituției și a legilor, se face de Camera Deputaților și de Senat, în ședință comună, cu votul majorității deputaților și senatorilor prezenți, la propunerea birourilor permanente ale celor două Camere ale Parlamentului, pe baza raportului comun al comisiilor juridice ale celor două Camere ale Parlamentului."

Însă, din analiza procedurii de adoptare a Hotărârii nr. 36/2021 pentru revocarea doamnei Renate Weber din funcția de Avocat al Poporului și a raportului aferent, observăm încălcarea dispozițiilor exprese ale art. 9 alin. (2) din Legea nr. 35/1997, care menționează fără echivoc faptul că înaintarea către Plen a propunerii de revocare este de competența birourilor permanente ale celor două Camere ale Parlamentului, iar nu de competența Comisiilor juridice ale celor două camere ale Parlamentului, cum s-a procedat în cazul de față, cu încălcarea gravă a art. 9 alin. (2) din Legea nr. 35/1997, lege organică.

Mai mult, în Considerentul nr. 195 din Decizia nr. 80/2014 asupra propunerii legislative privind revizuirea Constituției României, Curtea Constituțională a reținut că "situațiile în care poate interveni revocarea trebuie individualizate cu precizie la nivelul legii, iar procedura care urmează să fie respectată în această situație trebuie, de asemenea, stabilită prin norme lipsite de orice echivoc, astfel încât să fie evitat riscul unei revocări arbitrării. Ca atare, Curtea Constituțională recomandă reglementarea cauzelor de încetare a mandatului Avocatului Poporului înainte de termen prin legea de organizare și funcționare a instituției, cu includerea printre acestea și a revocării."

Standarde internaționale referitoare la revocarea și independența Avocatului Poporului, instituție de tip Ombudsman

• Principiile privind protecția și promovarea instituției Ombudsman ("Principiile de la Veneția") adoptate de Comisia de la Veneția la cea de-a 118-ea sesiune plenară (Veneția, 15-16 martie 2019) conțin o serie de linii directoare menite să asigure independența mandatului Avocatului Poporului și amintim aici, Principiul nr. 11, conform căruia "Ombudsmanul este demis numai în conformitate cu o listă exhaustivă de condiții clare și rezonabile stabilite de lege. Acestea ar trebui să se refere numai la criteriile esențiale de incapacitate sau inabilitate de a-și îndeplini atribuțiile de serviciu, "comportament necorespunzător" sau "abateri", care ar trebui interpretate în mod restrictiv. Majoritatea parlamentară necesară pentru demitere - de către Parlamentul însuși sau de către o instanță la cererea Parlamentului - ar trebui să fie cel puțin egală și, de preferință, mai mare decât cea necesară pentru numire. Procedura de demitere trebuie să fie publică, transparentă și prevăzută de lege."

• Recomandarea 1615 (2003) a Adunării Parlamentare a Consiliului Europei referitoare la instituțiile Ombudsman stabilește la punctele 7.2. și 7.3. o serie de caracteristici esențiale pentru funcționarea eficientă a unei instituții de tip Ombudsman cum este Avocatul Poporului, după cum urmează:

7.2. Garantarea independenței în ceea ce privește subiectul anchetelor, inclusiv, și în special, în ceea ce privește primirea petițiilor, deciziile privind acceptarea sau respingerea petițiilor ca inadmisibile sau inițierea investigațiilor din proprie inițiativă, luarea deciziilor cu privire la momentul și modul de desfășurare a investigațiilor, luarea în considerare a probelor, tragerea concluziilor, pregătirea și prezentarea recomandărilor și a rapoartelor, precum și publicarea acestora.

7.3. Proceduri exclusive și transparente de numire și revocare de către Parlament cu o majoritate calificată de voturi suficient de mare încât să implice sprijin din partea partidelor din afara guvernului (...) în conformitate cu criterii stricte care stabilesc, fără îndoială, ombudsmanul ca un individ calificat și cu experiență adecvată, de înaltă calitate morală și independență politică, pentru mandate reînnoibile cu o durată cel puțin egală cu mandatul parlamentar."

• Comisia Europeană pentru Democrație prin Drept a Consiliului Europei (Comisia de la Veneția) a subliniat necesitatea respectării caracterului independent al instituției Avocatul Poporului, inclusiv față de Parlament și a recomandat stabilirea principiilor de bază ale statutului - inclusiv condițiile de demitere - și a competențelor în Constituție însăși, în scopul de a proteja statutul independent al Avocatului Poporului.

În litera C pct. 80 - 81 din Avizul nr. 685/2012 privind compatibilitatea cu principiile constituționale și statul de drept a acțiunilor guvernului și parlamentului româniei cu privire la alte instituții ale statului, Comisia de la Veneția a reținut că "În afară de art. 65 lit. i) din Constituție (cu privire la numirea de către Parlament), instituția Avocatului Poporului nu beneficiază de un temei constituțional. Nici competențele și nici criteriile de demitere a Avocatului Poporului nu sunt reglementate la nivel de Constituție, chiar dacă Avocatul Poporului îndeplinește un rol esențial în protecția drepturilor omului. Pentru a fi eficient în protecția drepturilor omului, Avocatul Poporului

Curtea a reiterat, de asemenea, că, pentru ca o instanță să hotărască asupra drepturilor și obligațiilor cu caracter civil, pentru a fi respectat art. 5 § 1 din Convenție, "instanța" în cauză trebuie să aibă competența de a examina toate problemele de fapt și de drept relevante pentru litigiul cu care a fost sesizată.

Cerința ca o instanță să aibă "jurisdicție deplină" este îndeplinită în cazul în care se constată că organul judiciar în cauză a exercitat "competență suficientă" sau a asigurat "un control suficient" în cadrul procedurii introduse în fața acestuia [a se vedea *Ramos Nunes de Carvalho e Sa împotriva Portugaliei* (MC), nr. 55.391/13 și alte 2 cereri, pct. 176, 6 noiembrie 2018].

c) **Încălcarea prevederilor art. 6 alin. (1) din Legea nr. 35/1997, republicată, raportat la prevederile art.1 alin.(5) și a art. 58 alin. (1) din Constituție privind statutul Avocatului Poporului și durata de 5 ani a mandatului Avocatului Poporului.**

Statutul Avocatului Poporului este consacrat la nivel constituțional, fiind reglementat în capitolul IV - Avocatul Poporului, cuprins în titlul II Drepturile, libertățile și îndatoririle fundamentale. Introdus în sistemul juridic român prin Constituția din 1991, Avocatul Poporului este reglementat în prezent de dispozițiile art. 58-art. 60 din Constituție, care stabilesc numirea și rolul, exercitarea atribuțiilor și raportul în fața Parlamentului.

Potrivit dispozițiilor art. 58 alin. (1) din Constituție, Avocatul Poporului este numit pentru un mandat constituțional de 5 ani.

În mod corespunzător, dispozițiile constituționale au fost dezvoltate prin Legea nr. 35/1997, republicată, care a cunoscut o seamă de modificări succesive, menite să consolideze, dar și să dezvolte instituția Avocatul Poporului, cu consecințe în planul sporirii atribuțiilor Avocatului Poporului, în corelație cu creșterea standardelor de protecție a drepturilor fundamentale și multiplicarea mecanismelor de garantare a acestora la nivel internațional și național.

Reglementarea unui regim strict al incompatibilităților pentru ocuparea funcției de Avocat al Poporului constituie o garanție a independenței Avocatului Poporului, al cărui rol nu se poate realiza în mod eficient fără o independență reală și fără a se pune la îndemână instrumente instituționale corespunzătoare pentru realizarea atribuțiilor.

Referitor la raporturile cu celelalte autorități publice și poziția de independență a Avocatului Poporului, Constituția stabilește în mod expres, în art. 59 alin. (2), obligația autorităților publice de a asigura Avocatului Poporului "*sprijinul necesar în exercitarea atribuțiilor sale*". Potrivit art. 2 alin. (4) din Legea nr. 35/1997, Avocatul Poporului nu poate fi supus niciunui mandat imperativ sau reprezentativ. Nimeni nu îl poate obliga pe Avocatul Poporului să se supună instrucțiunilor sau dispozițiilor sale".

În ceea ce privește revocarea Avocatului Poporului, aceasta poate avea loc în condițiile art. 9 alin. (2) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, astfel cum au fost explicitate în jurisprudența Curții Constituționale.

Potrivit textului de referință, "*Revocarea din funcție a Avocatului Poporului, ca urmare a încălcării Constituției și a legilor, se face de Camera Deputaților și de Senat, în ședință comună, cu votul majorității deputaților și senatorilor prezenți, la propunerea birourilor permanente ale celor două Camere ale Parlamentului, pe baza raportului comun al comisiilor juridice ale celor două Camere ale Parlamentului.*"

Legat de condițiile revocării Avocatului Poporului, Curtea Constituțională a stabilit, prin Decizia nr. 732/2012 că "*Parlamentul este singura autoritate în măsură să aprecieze dacă activitatea desfășurată de Avocatul Poporului, în calitatea sa de conducător al instituției, s-a realizat în limitele stabilite de Constituție și lege sau, dimpotrivă, cu încălcarea acestora, și în consecință, printr-o evaluare obiectivă în cadrul căilor și procedurilor exclusiv parlamentare, să dispună măsurile legale.*"

Din examinarea preambulului Hotărârii de revocare, observăm că Parlamentul nu a îndeplinit cele două condiții cumulative, astfel: nu a realizat o evaluare obiectivă a activității Avocatului Poporului utilizând motive de revocare clare, obiective menite să garanteze independența Avocatului Poporului și nu a dovedit încălcarea Constituției și a legilor țării.

Exercitarea discreționară a controlului parlamentar, precum și încălcarea Constituției și cu sfidarea Legii nr. 35/1997, republicată, în sensul nerespectării independenței Avocatului Poporului de către Parlamentul României, rezultă din Hotărârea nr. 36/2021 și a Raportului comun, în care se reține că în activitatea instituției Avocatul Poporului precum și în exercitarea mandatului și a atribuțiilor legale de către doamna renafe Weber, Avocatul Poporului s-au constatat mai multe presupuse deficiențe, nereguli și încălcări ale legii:

(i) Avocatul Poporului nu a sprijinit autoritățile naționale competente și nu a realizat în anul 2020 acțiuni proprii, potrivit atribuțiilor sale, pentru îndeplinirea obiectivului de referință nr. 4 din cadrul Mecanismului de cooperare și verificare „adoptarea unor măsuri suplimentare de prevenire și combatere a corupției, în special în cadrul administrației locale.”

Nu se poate reține în sarcina Avocatului Poporului încălcarea Constituției și a atribuțiilor sale reglementate în legea de organizare și funcționare, întrucât textul art. 29 alin. (2) din Legea nr. 35/1997, republicată, nu stabilește o obligație legală în sarcina Avocatului Poporului a cărei neîndeplinire să atragă răspunderea sa juridică. Potrivit textului menționat: ”Dacă Avocatul Poporului constată, cu prilejul cercetărilor întreprinse, lacune în legislație sau cazuri grave de corupție ori de nerespectare a legilor țării, va prezenta un raport, conținând cele constatate, președinților celor două Camere ale Parlamentului sau, după caz, prim-ministrului.”

Răspunderea juridică a Avocatului Poporului nu poate fi atrasă de realizarea sau nu a unor evenimente imprevizibile, neimputabile acestuia, cum ar fi, de exemplu, săvârșirea unor fapte grave de corupție de către funcționari din administrația publică. Interpretarea gramaticală a textului art. 29 alin. (2) din Legea nr. 35/1997, republicată, prin înțelegerea sensului conjuncției subordonatoare ”dacă”, demonstrează că textul nu stabilește o obligație de sine-și-întâtoare în sarcina Avocatului Poporului, ci o condiționare de existența și constatarea faptelor grave de corupție.

(ii) Avocatul Poporului nu și-a îndeplinit rolul și obligațiile legale în domeniul apărării, protecției și promovării drepturilor copilului puternic afectați de restricțiile adoptate pe durata pandemiei și expuși actelor de violență domestică ori infracțiunilor de agresiune sexuală, exploatare sexuală și pornografie infantile.

În susținerea acestei presupuse încălcări a atribuțiilor sale, Avocatului Poporului îi este imputat faptul că nu a formulat cereri de chemare în judecată sau plângeri penale în cazuri de violență fizică sau psihică asupra minorilor din partea părinților tutorelui sau reprezentanților legali.

Constatarea unei conduite nelegale este condiționată de existența unei obligații exprese în lege a cărei neîndeplinire să atragă răspunderea juridică a Avocatului Poporului. Or, din examinarea conținutului normativ al art. 15 alin. (1) lit. n) din Legea nr. 35/1997, republicată, observăm că textul stabilește o posibilitate pentru Avocatul Poporului, iar nu o obligație de a formula astfel de cereri și plângeri penale.

Răspunderea juridică a Avocatului Poporului, ca orice altă formă de răspundere juridică, nu poate interveni decât în ipoteza dovedirii existenței unei fapte de încălcare a Constituției și legilor țării. Prin urmare, în lipsa încălcării unei norme de drept prevăzute de lege nu poate exista un temei juridic pentru aplicarea unei sancțiuni juridice, revocarea din funcție.

Legea nr. 35/1997 pune la dispoziția Avocatului Poporului o suită de instrumente juridice pentru realizarea rolului său constituțional și legal. În anul 2019 și 2020, Avocatul Poporului și-a îndeplinit rolul său de protector al drepturilor copiilor întocmind rapoarte speciale, realizând anchete, formulând sesizări din oficiu.

trebuie să fie independent, inclusiv față de Parlament, care alege titularul funcției. Având în vedere această nevoie de independență, sunt necesare garanții speciale împotriva demiterii nejustificate, precum și trimiteri la principiul simetriei. Aplicarea aceluiași criterii de numire și revocare, adică o majoritate simplă, este inadecvată.

81. (...) lipsa unor astfel de garanții poate duce la probleme grave, nu numai în ceea ce privește protecția drepturilor omului, care este o sarcină esențială a Avocatului Poporului, ci, de asemenea, în ceea ce privește controlul ordonanțelor de urgență ale Guvernului și, în consecință, asupra statului de drept."

Într-o serie de avize, Comisia de la Veneția a subliniat importanța garanțiilor constituționale în acest sens, reținând că "în vederea protejării independenței ombudsman-ului de fluctuațiile politice, este preferabil să fie garantate existența și principiile de bază ale activității sale în Constituție" [CDL-AD(2004)041, paragraful 9]. De asemenea, Comisia de la Veneția reține că "modelul cel mai larg urmat pentru instituția ombudsman-ului sau apărătorului drepturilor fundamentale poate fi descris pe scurt ca fiind acela al unui oficial independent având ca rol principal de a acționa ca intermediar între popor/persoană și stat, precum și administrația locală, fiind în măsură în această funcție să monitorizeze activitatea administrației prin posibilitățile de anchetă și acces la informații, și de a adresa administrației recomandări bazate pe lege și echitate în sens larg, pentru a contracara și remedia încălcările de drepturi fundamentale și cazurile de administrare defectuoasă" [CDL-AD(2007)020, paragrafele 7, 9, 10 și 12, CDL-AD(2015)017, paragraful 22].

Față de cele de mai sus, pentru ca măsura revocării adoptată de Parlament să fie în concordanță cu prevederile legale și constituționale ce guvernează statutul de autoritate autonomă și independentă a Avocatului Poporului trebuie îndeplinite următoarele condiții cumulative:

- i) Realizarea de către Parlament a unei evaluări obiective a activității Avocatului Poporului utilizând motive de revocare obiective menite să garanteze independența Avocatului Poporului;
- ii) Dovedirea încălcării Constituției și a legilor țării. Parlamentul trebuie să dovedească atât încălcarea Constituției cât și a legilor, aspect ce rezultă din utilizarea conjuncției copulative "și" care are funcția de a lega două cerințe esențiale.

Principiul legalității și principiul constituționalității constituie coloana vertebrală a statului de drept. Principiul legalității sau «principiul juridicității» poate fi exprimat prin două cerințe: a) îndatorirea de a respecta regulile de drept; b) ordonarea tuturor regulilor de drept într-un sistem unic și unitar, implicând conformitatea celor inferioare cu cele superioare.

Precizarea în textul art. 1 alin. (5) referitor la respectarea Constituției și a legilor – în această ordine, ca îndatorire fundamentală și inderogabilă, nu este întâmplătoare. Ea subliniază că izvorul formal cel mai însemnat al dreptului constituțional este Constituția, actul politic și juridic fundamental al statului român, fiind plasat în vârful arhitecturii sistemului actelor juridice. În calitatea sa de izvor fundamental de drept constituțional și de element de identificare a statului de drept, respectarea Constituției implică o strictă și deplină conformitate a tuturor celorlalte legi cu dispozițiile sale – principiu loialității constituționale. În considerarea principiilor loialității constituționale și a statului de drept, Parlamentul ar fi trebuit să-și conformeze conduita adoptând un comportament constituțional, în concordanță cu trăsăturile statului de drept, așa cum reies din jurisprudența Curții Constituționale, a Curții Europene a Drepturilor Omului și a documentelor și recomandărilor organismelor europene, prezentate anterior.

În mod contrar garanțiilor de independență ale Avocatului Poporului subliniate de jurisprudența Curții Constituționale și prevăzute de standardele europene, Parlamentul a adoptat hotărârea de revocare a Avocatului Poporului cu încălcarea Constituției, a standardelor de independență ale instituției, utilizând revocarea ca un mecanism de control discreționar, politic, iar nu ca un control de legalitate în privința Avocatului Poporului.

Domeniul Avocatul Copilului a avut în anul 2019 un număr de 522 sesizări din oficiu iar în 2020 un număr de 573 referitor la care au fost emise 74 de Recomandări în 2019, respectiv 78 în 2020. În cursul acestui an, până la această data sunt deja peste 400 de sesizări din oficiu și 25 de Recomandări. În toate aceste cazuri Avocatul Poporului a verificat dacă autoritățile cu atribuții legale au acționat conform acestora: dacă poliția și parchetul s-au sesizat în legătură cu decesele minorilor, sau în cazurile disparițiilor unor minori, în cazurile de abuzuri sexuale sau abuzuri fizice, dacă D.G.A.S.P.C.-urile locale și-au realizat competențele ce le revin, de monitorizare a cazurilor, de asigurare a asistenței psihologice, eventual de dispunere a minorilor în regim de urgență în plasament.

Acestea sunt îndatoririle Avocatului Poporului, Legea nr. 35/1997 precizând expres în art. 2 alin. (3) că: „*În exercitarea atribuțiilor sale, Avocatul Poporului nu se substituie autorităților publice*”.

Argumentele invocate în Preambului Hotărârii nr. 36/2021 și a Raportului comun nu constituie o analiză obiectivă prin care să fie dovedită încălcarea Constituției și a legilor, condiții ce trebuie întrunite cumulative pentru a atrage revocarea Avocatului Poporului, potrivit art. 9 alin. (2) din Legea nr. 35/1997, republicată.

(iii) Avocatul Poporului nu a întreprins nici o acțiune sau anchetă proprie și nu a formulat recomandări proprii pentru implementarea Hotărârii nr. 67/2020 a Camerei Deputaților privind concluziile, răspunderile și măsurile Comisiei parlamentare de anchetă privind situația copiilor dispăruți din România.

Referitor la Hotărârea nr. 67/2020 a Camerei Deputaților, așa cum se menționează expres în alin. (2) al Hotărârii, prin intermediul acesteia, Comisia de anchetă parlamentară a emis Guvernului României o serie de recomandări și măsuri privind prevenirea și combaterea fenomenelor de trafic de persoane și dispariție de copii.

Practic, deși Camera Deputaților a finalizat o anchetă cu privire la modul în care Guvernul s-a implicat în rezolvarea situației copiilor dispăruți din România și a formulat o serie de recomandări pentru Guvern, prin prezentul raport comun, se încearcă culpabilizarea Avocatului Poporului pentru un document care nu îi este direct opozabil și imputabil. În realitate Avocatul Poporului a fost audiat de Comisia de anchetă și inclusiv pe baza informațiilor acestuia, Comisia a elaborat mai multe recomandări către Guvernul României.

În cadrul raporturilor constituționale dintre Parlament și Avocatul Poporului, Constituția României a pus la dispoziția Parlamentului mijloace proprii de acțiune în sensul că acesta poate solicita Avocatului Poporului să-i prezinte un raport cu privire la tematicile de interes pentru acesta, în aplicarea art. 60 alin. (2) din Constituție. Cu toate acestea, Parlamentul nu a utilizat această pârghie constituțională și, cu încălcarea principiului colaborării loiale dintre autoritățile statului, impută Avocatului Poporului starea sa de inactivitate.

(iv) Avocatul Poporului, fără a fi sesizat cu potențiale încălcări ale drepturilor omului în cadrul unităților sanitare din prima linie de luptă împotriva Covid-19, a declanșat cu încălcarea legii, mecanismul național privind prevenirea torturii, punând sub monitorizare spitale dar și centre de carantinare de pe întreg teritoriul național.

În conformitate cu Legea nr. 35/1997, în cadrul Instituției Avocatul Poporului, încă din anul 2014, există organizat și funcționează permanent un domeniu care se numește Domeniul privind prevenirea torturii și a altor pedepse ori tratamente crude, inumane sau degradante în locurile de detenție. Acest domeniu îndeplinește atribuțiile Mecanismului Național de Prevenire (MNP), așa cum România s-a obligat prin ratificarea Protocolului opțional la Convenția împotriva torturii (OPCAT), adoptat de Adunarea Generală a Națiunilor Unite la data de 18 decembrie 2002 (prin Legea 109/2009), monitorizând, în mod regulat, tratamentul aplicat persoanelor private de libertate.

În conformitate cu OPCAT, MNP este îndrumat prin recomandări și de către Subcomitetul de prevenire a torturii și a pedepselor ori tratamentelor inumane sau degradante, în cadrul Comitetului

CLUJUST.ro CLUJUST.ro CLUJUST.ro

pentru Prevenirea Torturii (denumit în continuare Subcomitetul de prevenire) care și desfășoară activitatea în cadrul reprezentat de Carta Națiunilor Unite și este călăuzit de scopurile și principiile exprimate în aceasta, precum și de normele Organizației Națiunilor Unite referitoare la tratamentul persoanelor private de libertate. În activitatea sa, MNP exercită un mandat preventiv, spre deosebire de celelalte domenii din cadrul instituției Avocatul Poporului, care au rol reactiv (soluționează petiții și formulează sesizări din oficiu). Astfel, pentru a-și exercita mandatul, nu este nevoie să existe indicii de săvârșire a unor rele tratamente, rolul MNP constând tocmai în identificarea situațiilor cu risc potențial pentru relele tratamente. Activitatea MNP constă în principal în: efectuarea de vizite periodice, anunțate sau inopinate, în locuri de detenție, formularea de recomandări către conducerile locurilor vizitate și autoritățile ierarhic superioare și formularea de propuneri de modificare legislativă.

Mai mult decât atât, obligația legală a acestui Mecanism, care funcționează permanent, este de a efectua vizite în locurile de detenție. Legea nr. 35/1997 precizează, în art. 34 alin. (1), că *“În înțelesul prezentei legi, prin loc de detenție se înțelege orice loc în care persoanele sunt private de libertate în baza unei decizii a unei autorități, la cererea acesteia sau cu acordul expres ori tacit al acesteia.”*. Iar alin. 3 enumeră locurile care sunt considerate de detenție, lit. j) menționând expres *“orice alt loc care îndeplinește condițiile prevăzute la alin. (1) sau face parte din sistemul de sănătate sau sistemul de asistență socială”*. Un loc este considerat “de detenție” dacă persoana care se află acolo este în imposibilitate să-l părăsească prin proprie voință, fiind obligată să rămână până când o autoritate îi permite să plece, acesta fiind înțelesul și în Protocolul Opțional la Convenția împotriva torturii.

Trebuie avut în vedere faptul ca, în conformitate cu OPCAT, statul român și-a asumat obligația să permită efectuarea vizitelor MNP, în orice loc de detenție aflat sub jurisdicția și controlul său, MNP având libertatea de a alege locurile pe care dorește să le viziteze și persoanele cu care dorește să aibă întrevederi. Din anul 2015, de când MNP și-a început activitatea, au fost vizitate și monitorizate toate tipurile de locuri de detenție, printre care sunt și spitale de psihiatrie, centre rezidențiale pentru copii și persoane adulte cu dizabilități, cămine pentru persoane vârstnice, etc.

CLUJUST.ro CLUJUST.ro CLUJUST.ro

În contextul epidemiei de COVID-19, autoritățile române au adoptat o serie de măsuri în vederea prevenirii răspândirii infecției, printre care a fost și izolarea persoanelor în locuri de carantină instituționalizată și în spitale desemnate COVID-19, astfel ca au apărut noi locuri asimilate locurilor de detenție, în sensul art. 4 din OPCAT, care sunt locuri temporare de detenție, așa cum au fost definite inclusiv în Avizul Subcomitetului ONU de prevenire a torturii (SPT) privind carantina instituționalizată, adoptat în cadrul celei de-a 40-a Adunări (în perioada 10-14 februarie 2020), respectiv: *“Orice loc în care o persoană este ținută în carantină și pe care nu este liberă să o părăsească, este un loc de detenție conform art. 4 din OPCAT”*.

De asemenea, în Avizul SPT către statele părți și Mecanismele Naționale de Prevenire, cu privire la pandemia de Coronavirus (adoptat la 25 martie 2020) s-a precizat că: **spațiile de carantină sunt de facto o formă de detenție** și orice alte locuri din care persoanele sunt împiedicate să plece în scopuri similare (celor instituirii carantinei) intră în mod inexorabil în sfera de aplicare a mandatului OPCAT și, prin urmare, în sfera de supraveghere atât a SPT, cât și a mecanismelor naționale de prevenire (MNP-urilor) înființate conform OPCAT, SPT enumerând printre locurile privative de libertate și “alte instituții medicale”.

În condițiile aratate mai sus, dar și în situația în care mai multe spitale au devenit COVID-19, statutul pacienților fiind acela de internați obligatoriu putând părăsi spitalul numai în condițiile stabilite de către reprezentanții instituțiilor abilitate, a devenit necesară monitorizarea acestora de către MNP, monitorizare care a vizat atât situația persoanele internate, cât și impactul asupra personalului al desemnării unității sanitare ca spital COVID-19.

(v) Avocatul Poporului nu a acționat în mod constant în raporturile sale cu Parlamentului cu celelalte autorități în spiritul colaborării loiale și al respectului reciproc între autoritățile publice

Argumentele invocate sunt simple aprecieri subiective asupra modului în care Avocatul Poporului și-a exercitat atribuțiile și denotă o ignorare/necunoaștere a rolului constituțional și legal al instituției Avocatul Poporului, precum și a instrumentelor juridice pe care legea i le-a pus la dispoziție. Autorii Raportului comun omit, *pe de o parte*, prevederile constituționale ale art. 59 alin. (3) care stabilesc obligația autorităților publice de a asigura Avocatului Poporului sprijinul necesar în exercitarea atribuțiilor sale de apărător al drepturilor și libertăților persoanelor fizice și, *pe de altă parte*, omit să identifice care anume sunt textele constituționale și legale pe care Avocatul Poporului le-ar fi încălcat.

În mod contrar celor susținute în Raport, prin demersurile întreprinse, Avocatul Poporului a urmărit să se asigure că autoritățile publice respectă și garantează drepturile omului într-un context social și juridic dificil determinat de incertitudinea situației sanitare mondiale. Așa cum a reamintit Comisia de la Veneția „conceptul de stare de urgență” se bazează pe presupunerea că în anumite situații de urgență de ordin politic, militar și economic, sistemul de limitări impuse de ordinea constituțională trebuie să cedeze în fața puterii sporite a executivului. Cu toate acestea, chiar și în stare de urgență publică, principiul fundamental al statului de drept trebuie să prevaleze. Statul de drept constă în mai multe aspecte care sunt toate de importanță capitală și trebuie menținute într-un mod integral.

Aceste elemente sunt principiul legalității, separarea puterilor, împărțirea puterilor, drepturile omului, monopolul statului asupra forței, administrarea publică și independentă a justiției, protecția vieții private, dreptul la vot, libertatea de acces la puterea politică, participarea democratică a cetățenilor și supravegherea de către aceștia a procesului decizional, luarea deciziilor, transparența guvernării, libertatea de exprimare, asociere și întrunire, drepturile minorităților, precum și regula majorității în luarea deciziilor politice. Statul de drept înseamnă că agențiile guvernamentale trebuie să funcționeze în cadrul legii și acțiunile lor trebuie să fie supuse controlului de către instanțele independente.

Securitatea juridică a persoanelor trebuie să fie garantată. [CDL-AD(2011)049, *Aviz cu privire la proiectul de lege asupra regimului stării de urgență din Armenia*, § 44, citat în recentul studiu *Respect for democracy, human rights and the rule of law during states of emergency - reflections*, CDL-PI(2020)005rev, 26 mai 2020.] A imputa Avocatului Poporului că a sesizat autoritățile administrației publice centrale echivalează a îl sancționa pe acesta pentru că și-a îndeplinit atribuțiile constituționale și legale, contribuind prin instrumentele juridice proprii, alături de toate autoritățile implicate, la protejarea drepturilor omului și la consolidarea statului de drept.

Contrar celor susținute, acțiunile Avocatului Poporului au fost întreprinse tocmai în spiritul colaborării loiale dintre autoritățile statului și au făcut parte din efortul convergent al autorităților de a depăși criza sanitară, punând în prim-planul acțiunilor sale drepturile și libertățile cetățenilor și contribuind la îmbunătățirea legislației în domeniul protecției drepturilor.

Formulând solicitări către ministrul administrației și internelor, ministrul educației naționale, sesizând Curtea Constituțională și monitorizând respectarea drepturilor omului în unitățile sanitare în care persoanele fizice se aflau carantinate, Avocatul Poporului s-a plasat în interiorul mandatului său general de apărător al drepturilor omului, acționând cu stricta respectare și aplicare a prevederilor constituționale și legale care permit acestuia controlul activității administrației publice, centrale și locale, în scopul protejării drepturilor și libertăților cetățenilor.

Astfel, Avocatul Poporului a acționat cu respectarea art.15 alin. (1) din Legea nr. 35/1997, republicată, exercitându-și următoarele atribuții legale: a) coordonează activitatea instituției Avocatul Poporului; b) coordonează activitatea de prevenire a torturii în locurile de detenție, desfășurată prin Domeniul privind prevenirea torturii în locurile de detenție; e) decide asupra petițiilor formulate de persoanele fizice lezate prin încălcarea drepturilor sau libertăților acestora de către autoritățile

administrației publice; f) verifică activitatea de rezolvare legală a petițiilor primite și solicită autorităților sau funcționarilor administrației publice în cauză încetarea încălcării drepturilor și libertăților persoanelor fizice, repunerea în drepturi a petiționarului și repararea prejudiciilor; i) poate sesiza direct Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a legilor și ordonanțelor.

Potrivit art.25 alin.(1) din Legea nr.35/1997, republicată, „Avocatul Poporului, adjunctii acestuia, precum și personalul de specialitate al instituției Avocatul Poporului au dreptul să facă anchete proprii, să ceară autorităților administrației publice orice informații sau documente necesare anchetei, să audieze și să ia declarații de la conducătorii autorităților administrației publice și de la orice funcționar care poate da informațiile necesare soluționării petiției, în condițiile prezentei legi.(2) Dispozițiile alin. (1) se aplică autorităților administrației publice, instituțiilor publice, precum și oricăror servicii publice aflate sub autoritatea autorităților administrației publice”.

În conformitate cu articolul 26 alin. (1) din Legea nr. 35/1997, republicată, „În cazul în care, în urma examinării petițiilor primite, se constată că petiția persoanei fizice lezate este întemeiată, instituția Avocatul Poporului se va adresa în scris autorității administrației publice care a încălcat drepturile persoanei fizice și va cere să reformeze sau să revoce actul administrativ și să repare prejudiciile produse, precum și să repună persoana fizică lezată în situația anterioară.(2) Autoritățile publice în cauză vor lua de îndată măsurile necesare pentru înlăturarea ilegalităților constatate, repararea prejudiciilor și înlăturarea cauzelor care au generat sau au favorizat încălcarea drepturilor persoanei lezate și vor informa despre aceasta instituția Avocatul Poporului.”

(vi) De la numirea în funcție și până în prezent, Avocatul Poporului nu a transmis Parlamentului și Guvernului raportul special și recomandările sale privind problemele de sistem constatate de acesta în cazul crimelor de la Caracal, încălcând atribuția legală prevăzută de art. 15 alin. (2) din Legea nr. 35/1997, republicată.

Față de această presupusă nelegalitate, menționăm că, Avocatul Poporului nu a primit nici o solicitare din partea Parlamentului pentru întocmirea/prezentarea unui raport tematic având acest obiect, competență pe care Parlamentul o are în aplicarea art. 60 din Constituție (Avocatul Poporului prezintă celor două camere ale Parlamentului rapoarte, anual sau la cererea acestora) și a art. 5 alin. (1) din Legea nr. 35/1997, republicată, „Avocatul Poporului prezintă, în ședința comună a celor două Camere ale Parlamentului, rapoarte, anual sau la cererea acestora. Rapoartele trebuie să cuprindă informații cu privire la activitatea instituției Avocatul Poporului. Ele pot conține recomandări privind modificarea legislației sau măsuri de altă natură pentru ocrotirea drepturilor și libertăților persoanelor fizice.”

Aplicând principiile enunțate mai sus la situația de fapt rezultată în cauză, rugăm instanța să constate că exercitarea de către pârâți a dreptului de apreciere cu privire la revocarea Avocatului Poporului s-a realizat cu încălcarea art.6 alin.(1) și art.9 alin.(2) din Legea nr. 35/1997, republicată, raportat la art.1 alin.(5), art. 21, art. 24 și art. 58 alin. (1) din Constituție și, implicit, cu nerespectarea principiului loialității constituționale care incumbă autorităților în procesul de aplicare a legii, inclusiv a Parlamentului.

În concluzie, având în vedere considerentele expuse mai sus vă rugăm să admiteți cererea de chemare în judecată astfel cum a fost formulată și, în consecință, să pronunțați o hotărâre prin care să se dispună suspendarea Hotărârii Parlamentului nr. 36/2021 până la soluționarea definitivă a cauzei, iar pe fondul cauzei să constatați ca fiind nelegală și netemeinică revocarea Avocatului Poporului în persoana doamnei Renate Weber și să anulați integral Hotărârea Parlamentului nr. 36/2021.

In drept,
Înțelegem să ne întemeiem cererea de chemare în judecată în baza art. 1 alin. (1) coroborat cu art.10, art.11, și art.15 din Legea nr. 554/2004 a contenciosului administrativ, cu modificările și completările ulterioare, art. 148 – 152 C.pr.civ., art. 192 și art. 194-195 C.pr.civ., precum și toate textele de lege invocate în cuprinsul cererii și a legislației aplicabile în domeniu, inclusiv deciziile Curții Constituționale a României indicate.

Probe,

În dovedirea celor arătate, înțelegem să ne folosim de proba cu înscrisuri (inclusiv cele anexate prezentei cereri), precum și de orice alt mijloc de probă admis de lege, ce se va dovedi necesar, util și pertinent în prezenta cauză.

În susținerea cererii de chemare în judecată formulată în cauză, anexăm în copie certificată, următoarele înscrisuri:

1. Hotărârea nr. 36 din 16 iunie 2021 pentru revocarea doamnei redate Weber din funcția de Avocat al Poporului, publicată în Monitorul oficial al României, Partea I nr. 602 din 16 iunie 2021.
2. Raportul comun privind revocarea doamnei Renate Weber din funcția de Avocat al Poporului al Comisiei Juridice de Disciplină și Imunități a Camerei Deputaților nr. 4C-13/523/16.06.2021 și al Comisiei Juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări a Senatului nr. XIX/101/16.06.2021.

Solicit judecarea cauzei și în lipsa părților, conform art. 223 alin.(3) coroborat cu art. 411 alin. (2) din Codul de procedură civilă.

Depun prezenta cerere de chemare în judecată în 3(trei) exemplare, unul pentru instanță și două pentru comunicare.

Renate Weber,

DOMNULUI PREȘEDINTE AL CURȚII DE APEL BUCUREȘTI